

DOI: 10.18372/2415-8151.21.15058

ПРИСТОСУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЗАКЛАДИ ХАРЧУВАННЯ

**Гнатюк Лілія Романівна¹, Новік Ганна Володимирівна²,
Волошина Наталія Миколаївна³,**

¹ Доцент, канд. архітектури, доцент кафедри дизайну інтер'єру, Національний авіаційний університет м. Київ, Україна,

email: liliia.hnatiuk@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0001-5853-9429

² Старший викладач кафедри дизайну інтер'єру, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна, email: hanna.novik@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0003-4027-5079

³ Магістрант кафедри дизайну інтер'єру, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна, email: 4599214@stud.nau.edu.ua, orcid: 0000-0001-7047-9385

***Анотація.** У статті розглянуто напрямки реконструкції та ревіталізації транспортних засобів, а саме літаків, після тривалої експлуатації, які втратили своє первісне призначення. В роботі запропоновано варіанти пристосування літаків під заклади харчування. Особливе значення в дослідженні надається збереженню первісного зовнішнього вигляду транспортних засобів. Їх пристосування для нової, альтернативної функції стає невід'ємним способом відродження і розвитку міської території.*

Метою роботи постає виявлення тенденцій з ревіталізації транспортних засобів на основі аналізу світових прикладів та пошук додаткових рішень для майбутньої реалізації проекту, задля збереження екологічних умов та покращення соціально-економічних та туристичних показників.

За допомогою методів порівняльного аналізу світової та вітчизняної практики з ревіталізації транспортних засобів, визначено стан дослідження даної проблеми та варіанти її вирішення. Для визначення стратегій ревіталізації розроблено методику, яка складається з аналізу туристичних та економічних ресурсів в Україні.

В Україні, а саме в Києві поки що нема транспортних об'єктів, які б були перетворені в заклади харчування, тому маємо за мету створити місце, яке б залишило свою історичну цінність, а також привертало б багато нових відвідувачів. Застосування методів ревіталізації, задля перетворення транспортного об'єкту у м. Київ в заклад харчування не лише відновить потенціал та забезпечить покращення соціально-економічних показників не тільки в столиці, а і в Україні в цілому, але і запровадить початок масштабних програм ревіталізації транспортних засобів.

***Ключові слова:** транспортні засоби; реконструкція; ревіталізація; збереження; літак; екстер'єр; заклад харчування; економіка; дизайн інтер'єру; туризм; кафе; ресторан; дизайн; університет*

ВСТУП

В наш час постає проблема зі втратою первісних функцій того чи іншого транспортного засобу після довготривалої експлуатації. Йде мова про старі літаки, які зазвичай розбирають на металолом або вони так і залишаються закинутими в різних кутках світу. Вважаємо за потрібне говорити не лише про покращення соціально-економічних показників, запровадження додаткового туристичного напрямку, але й про масштабний початок програм ревіталізації транспортних засобів. Під ревіталізацією мається на увазі комплексний процес відновлення транспортних об'єктів, які піддалися процесу деградації, спричиняючи кризовий стан в різних країнах світу.

При ревіталізації виконується комплекс робіт, котрий передбачає збереження архітектурно обліку зі створенням внутрішнього наповнення та інтер'єрів, відповідно до сучасних норм та вимог.

У випадку реконструкції архітектурних чи історичних пам'яток вони, як правило повністю зберігають свою зовнішню автентичність та виразність. Основною задачею ревіталізації є реконструкція промислових будівель та територій навколо них з метою соціалізації простору, вдосконалення елементів інфраструктури, що сприяє розвитку туризму, відпочинку, спорту, покращенню екології.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Питанням відновлення історичної будівлі в Києві, а саме Річкового вокзалу, у зв'язку з втратою первісного призначення об'єкту займалася Гнатюк Л. Р. у своїй праці «Напрямки ревіталізації річкового вокзалу та поштової площі» [1].

Пламеницька О.А. в своїй роботі аналізує поняття «реновація» та «ревіталізація» в контексті збереження історичних будівель і пам'яток архітектури. Пояснюється синонімічне використання паралельних термінів (реабілітація, регенерація, ревалоризація, реституція), сутність яких є розмитотою [2].

В своїй роботі Назарук М. розглянув процеси ревіталізації в геопросторі Львова. Окремо дослідив процеси реконструкції на прикладі мікрорайону Підзамче, промислового підприємства "Галичскло" та окремих громадських просторів на території міста [3].

В статті Броневицького А.П. проведено аналіз об'єктів ревіталізації в Києві. Наведено особливості, причини та переваги ревіталізації. Всі об'єкти ревіталізації розглянуті з огляду на часові рамки, функціональне призначення будівель, суб'єкта реалізації інвестиційного проекту. Вивчено проблеми та надано рекомендації для розвитку ревіталізації в столиці та Україні загалом [4].

Рибчинський О.В. в своїй роботі визначив ресурси та опрацював методологічну модель комплексної ревіталізації середмість історичних міст України [5].

Не зважаючи на вище описані дослідження, тема ревіталізації транспортних засобів в Україні до цього часу не була достатньо розкрита, тому можна узагальнити, що ревіталізація є новим науковим напрямком в архітектурно-будівельній науці України.

МЕТА

Розглянути та проаналізувати практичний досвід ревіталізації з точки зору відновлення функційного та туристичного призначення об'єктів. Виконати збір та аналіз всієї наявної інформації щодо прикладів ревіталізації транспортних об'єктів та проаналізувати причини, що спонукають ринок ревіталізації розвиватися.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

В сучасній, світовій та вітчизняній практиці широке розповсюдження знаходить процес реконструкції окремих об'єктів та споруд під об'єкти цивільного призначення. В науковотехнічній літературі цей процес прийнято називати – ревіталізацією. Ревіталізація (від лат. re – відновлення, vita – життя) – процес відродження, відбудови та оживлення міського простору. Відсутність суттєвих обсягів капітальних робіт до-

зволяє скоротити період від початку проведення реконструкції до допуску об'єкта в експлуатацію з оновленим функціональним призначенням. З точки зору бізнесу ревіталізація промислових об'єктів є ефективним інструментом управління та дозволяє знайти ефективні способи монетизації бувших транспортних засобів.

В даний час завданням ревіталізації як архітектурно будівельного методу є функціональне наповнення, поживлення старих об'єктів, кварталів та інших просторово-планувальних одиниць.

У випадку реконструкції архітектурних чи історичних пам'яток вони, як правило повністю зберігають свою зовнішню автентичність та виразність. Основною задачею ревіталізації є реконструкція промислових будівель та територій навколо них з метою соціалізації простору, вдосконалення елементів інфраструктури, що сприяє розвитку туризму, відпочинку, спорту, покращенню екології.

Ревіталізація є вищим сенсом, надзавданням конверсії і має відношення не тільки до конкретних об'єктів, а й до міського простору в цілому, до середовища, в якій існує людина.

А за перевагами поліпшення міського середовища та зростання нових робочих місць неодмінно приходять стабільні стратегічні вигоди для всього суспільства. У повенний час це означало відновлення зруйнованої міського середовища, відтворення старих і запровадження нових архітектурних форм, підйом соціально-економічного та культурного життя, відновлення екології.

Філософії ревіталізації близько більш конкретне поняття «Регенерація». Його можна трактувати як підвищення якості міського середовища, що з'єднує робочу, житлову і рекреаційну функції. Мета регенерації - не тільки зберегти існуючі будівлі в найбільш цілісному вигляді, але і повернутися до використання закладеної в них енергії і матеріалу. В даному випадку М.Страттон вводить досить доречний термін «Ресайклінг». [6]

Крім того, метод ревіталізації продовжує використовуватися в якості довгострокового проекту по залученню комерційного сектора до відродження місцевої економіки. При ревіталізації виконується комплекс робіт, котрий передбачає збереження архітектурно обліку зі створенням внутрішнього наповнення та інтер'єрів, відповідно до сучасних норм та вимог.

По всьому світу існують ресторани, що розмістилися в салонах непотрібних літаків. І це вже - не просто заклади харчування, а справжні пам'ятки.

Як приклад, найвідоміший ресторан Швейцарії Runway34 (рис. 1). Він розташовується в торці 34-й смуги аеропорту в Цюріху. Родзинкою ресторану авіаційної тематики є радянський Іл-14Т, а вхід в нього прикрашає французький винищувач Dassault Mirage IIIS. Ресторан присвячений подорожам і авіації. Меню виконано у формі крила. Кожен столик присвячений тому чи іншому напрямку польотів. Замовлення офіціанти розвозять на літакових візках.

В Китаї бізнесмен витратив близько 5 мільйонів доларів, щоб переробити в ресторан списаний Boeing 737 Індонезійських авіаліній. Ресторан Lily Airways (рис. 2,3) був відкритий на початку вересня в місті Ухань провінції Хубей, найбільш густонаселеному місті центрального Китаю. В ньому 20 столиків, і всього за день відвідати заклад можуть до 200 осіб. Ціни на різні позиції у меню знаходяться в діапазоні від 25 до 60 доларів.

Для того, щоб повечеряти «на борту», відвідувачам доводиться отримати посадковий талон, почекати в спеціальному залі, після чого пройти до літака по трапу. При створенні ресторану всередині корпусу був збережений дух літака — наприклад, в салоні не стали прибирати багажні полиці, натомість використовують як полиці для речей відвідувачів, а офіціанти обслуговують гостей в уніформі бортпровідників.

Ресторан Aviones (рис.4), відкритий в 2009 році в Барранкітас, Пуерто-Ріко, розташувався одразу на трьох літаках: двох

DC-3s і одному Convair 440, 1956 року випуску. Фюзеляжі літаків лежать прямо на гілках дерев, як ніби повітряні судна тільки зазнали катастрофи.

Побудований в 1944 році літак DC-3 (рис. 5) був задіяний під час Другої світової війни. В 1976 році він був врятований від руйнівної кулі і перетворений на вуличний автомобіль. В ньому продають каву та десерти.

Ресторан-бар «El Avion» (рис. 6,7) зроблений з залишків старого Fairchild C-123 1954 року пропонує безліч цікавих розваг, пов'язаних з авіацією для відвідувачів. Напої та їжа з кухні поставляються на старому фюзеляжі. А майбутнім пілотам, які відвідали цей бар та загадали бажання під спеціальний коктейль, обіцяють, що воно обов'язково здійсниться і кар'єра авіатора піде вгору [6].

Світові приклади показують, що при професійному використанні методу ревіталізації, об'єкти збільшують емоційно-естетичний ефект, покращують туристичну галузь та приносять інвестиції.

Україна славиться безліччю літаків, які використовуються лише як пам'ятки архітектури. Так і АН-26 (рис. 8), розташований на території НАУ. Був показаний на 27 авіасалоні в Ле-Бурже 2 червня 1969. Останній капітальний ремонт був проведений 29.08.1994р. Влітку 2002 року здійснив переліт в Жуляни, де на АРЗ-410 борт був розібраний і відбуксирований на територію НАУ.

Історія літаків АН-26 дуже цікава. Для проведення спільних Державних випробувань в один етап на Київському авіазаводі побудували три екземпляри АН-26 (рис. 9,10). Збірка першої досвідченої машини (серійний No.02-01) завершився 20 грудня 1968р., а остаточне приймання його фахівцями КМЗ затягнулося до 30 березня наступного року. У той же час був зданий і екземпляр для іспитів. У квітні 1969р. провідним конструктором АН-26 став Я.Г.Орлов, провідним інженером з випробувань - А.К.Себеда.

21 травня 1969р. екіпаж ОКБ в складі командира Ю.Н.Кетова, другого льотчика

В.А.Богданова, штурмана С.П.Кравченко, бортрадиста М.А.Тупчієнко, бортінженера П.Д.Ігнатієнко і інженера-експериментатора В.П. Линовського вперше підняв АН-26 в повітря. Незважаючи на вітряну погоду перший політ пройшов нормально. Через тиждень почав літати і другий АН-26 No.02-02. Його вирішили продемонструвати на черговому авіасалоні в Ле Бурже, до відкриття якого залишалися буквально лічені дні. Для підготовки до подорожі в Париж на цій машині спішно виконали три польоти, які дозволили визначити діапазон швидкостей, кілометрову витрату палива, стійкість і керованість, а також працездатність пілотажно-навігаційного обладнання.

Міжнародна прем'єра АН-26 пройшла цілком успішно. Особливо заінтригувала іноземних фахівців конструкція рампи нової антоновської вантажівки, положення якої виставкова бригада КМЗ змінювала щоночі.

Виробництво АН-26 тривало до 1986р. В об'єкті серійних машин брали участь провідні заводські пілоти, в т.ч. заслужені льотчики-випробувачі СРСР Б.З.Попков і С.І.Савченков. Було випущено 144 серії, причому друга і третя склалися з 2 машин, четверта і п'ята - з 5, а остання - з 3. В інших налічувалося по десять літаків. Заводські номери "двадцятишестерок" розшифровуються таким чином: перша цифра - рік випуску; друга і третя - номер заводу; четверта, п'ята і шоста - номер серії; сьома і восьма - номер літака в серії. Загальна кількість випущених АН-26 склало +1398 примірників, в тому числі 564 для силових відомств СРСР, 420 пішли на експорт, а решта - в МДА та інші міністерства [7].

Одним з таких АН-26 був і літак біля НАУ (рис. 11). На сьогоднішній час він використовується лише як гарний фон для фотографій туристів та студентів університету. Відвідувачам необхідно забезпечити доступ до салону літака, перетворивши його в заклад громадського харчування. Вирішення проблеми може посприяти залученню більшої кількості туристів не тільки на територію університету, а і в Київ в цілому.

Світові приклади показують, що ресторанами та кафе в літаках цікавляться набагато частіше, ніж звичайними закладами. Вони підвищують емоційний та естетичний ефект, розвивають туристичну галузь.

Світовий туризм та його ринки стикаються з постійними змінами у демографії, зміною життєвих цінностей та швидким розвитком технологій. Освіта, спосіб життя та набутий досвід формують вимоги споживача в туристичній індустрії.

Сьогодні необхідно врахувати основні тенденції розвитку туризму на сучасному

етапі, які у світовому туризмі характеризуються:

- тяжіння до незайманої природи, що асоціюється з поняттям краси – екологічний туризм;
- поширення індивідуальних туристських подорожей;
- розвиток елітарного туризму (мисливського, наукового, конгресного);
- розвиток нетрадиційних (екстремальних) видів туризму [8].

Рис. 1. Ресторан Runway34, Швейцарія

Рис. 2. Ресторан Lily Airways, вигляд всередині, Китай

Рис. 3. Ресторан Lily Airways, вигляд ззовні, Китай

Рис. 4. Ресторан Aviones, вид ззовні, Пуерто-Ріко

Рис. 5. Кафе «Space Shuttle», США

Рис. 6. Ресторан «El Avion», вигляд всередині, Іспанія

Рис. 7. Ресторан «El Avion», вигляд ззовні, Іспанія

Рис. 8. Літак АН-26 на території НАУ, Україна

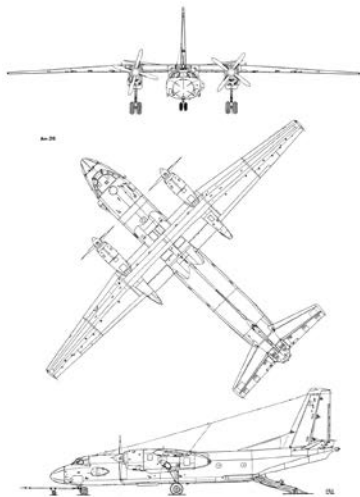

Рис. 9. Схема АН-26

Рис. 10. Схема пасажирського АН-26

Рис. 11. Літак АН_26 на території НАУ, Україна

ВИСНОВКИ

Отже, основні тенденції у зміні вимог та очікувань туристів такі:

- зростання рівня освіченості та туристичного досвіду, вимагаються все вищі стандарти обслуговування;
- все більше потребуються справжні цінності, щось надзвичайне та незвідане;
- прагнення чогось навчитися і самовдосконалитись, тому є потреба більшого, аніж просто розваг та відпочинку;
- бажання брати участь у житті країни та громади і оволодіти новими навичками;

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Гнатюк Л.Р. Напрямки ревіталізації річкового вокзалу та поштової площі м. Київ / Л.Р. Гнатюк, Н.А. Пилипенко // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – 2019. – Вип. 55. – С. 61-74.
- [2] Пламєницька О.А. Методичні підходи до ревіталізації та реновації історичних будівель (Аналіз досвіду) / О.А. Пламєницька, Л.Р. Гнатюк, І.І. Гуменюк // Теорія і практика дизайну. Дизайн архітектурного середовища. – 2019. – Вип. 19. – С. 36-56.
- [3] Назарук М. Ревіталізація – крок до еколого-збалансованого розвитку міста Львова / М. Назарук // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – 2016. – Вип. 50. – С. 271-276.
- [4] Броневицький А.П. Ревіталізація промислових будівель Києва / А.П. Броневицький // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. – Вип. 11(33). – С. 11-18.
- [5] Рибчинський О.В. Формування і ревіталізація середмість історичних міст України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра архітектури: 18.00.01. Львів, 2017. 36 с.
- [6] Веб-сайт URL: <https://city.travel/>.
- [7] Веб-сайт URL: <https://urga.com.ua/>.
- [8] Веб-сайт URL: <https://ru.osvita.ua/>

АННОТАЦІЯ

Волошина Н.Н., Новик А.В., Гнатюк Л.Р., Приспособление транспортных средств под заведения общественного питания. В статье рассмотрены направления реконструкции и ревитализации транспортных средств, а именно самолетов, которые после длительной эксплуатации, потеряли свое первоначальное назначение. В работе предложены варианты приспособления самолетов под заведения питания. Особое значение в исследовании придается сохранению

- потреба таких видів відпочинку, які не чинять негативного впливу на культурне та природне довкілля;
- оцінка співвідношення ціни і якості стає все глибшою і обгрунтованішою.

З метою послідовного перепланування АН-26 в м. Києві для створення успішного, функціонального та фінансово привабливого місця міста, слід використовувати успішні світові приклади з ревіталізації транспортних засобів та прислуховуватись до потреб людей.

REFERENCES

- [1] Gnatiuk L.R. Directions of revitalization of the river station and Postal area in Kyiv / L.R. Gnatiuk, N.A. Pylypenko // Modern problems of architecture and urban planning. - 2019. - Pub. 55. - P. 61-74.
- [2] Plamenitska O.A. Methodical approaches to revitalization and renovation of historic buildings (Analysis of experience) / O.A. Plamenitska, L.R. Gnatiuk, I.I. Humeniuk // Theory and practice of design. Architectural environment design. - 2019. - Pub. 19. - P. 36-56.
- [3] Nazaruk M. Revitalization - a step towards ecologically balanced development of the city of Lviv / M. Nazaruk // Herald of Lviv National University. Geographical series. - 2016. - Pub. 50. - P. 271-276.
- [4] Bronevitsky A.P. Revitalization of industrial buildings in Kyiv / A.P. Bronevitsky // International Scientific Journal "Internauka". - 2017. - Pub. 11 (33). - P. 11-18.
- [5] Rybchynsky O.V. Formation and revitalization among the historical cities of Ukraine: abstract dis. for science. degree of Doctor of Architecture: 18.00.01. Lviv, 2017. 36 p.

ABSTRACT

Voloshina N.N., Novik A.V., Gnatiuk L.R., Adaptation of vehicles for food establishments. The article considers the directions of reconstruction and revitalization of vehicles, namely aircraft, after prolonged operation, which have lost their original purpose. The paper proposes options for adapting aircraft to food establishments. Particular importance in the study is given to the preservation of the original appearance of vehicles. Adapting them to a new, alternative

первоначального внешнего вида транспортных средств. Их приспособления для новой, альтернативной функции становятся неотъемлемым способом возрождения и развития городской территории.

Целью работы является выявление тенденций ревитализации транспортных средств на основе анализа мировых примеров и поиск дополнительных решений для будущей реализации проекта, для сохранения экологических условий и улучшения социально-экономических и туристических показателей.

Для определения стратегий ревитализации разработана методика, которая состоит из анализа туристических и экономических ресурсов в Украине. В Украине, а именно в Киеве пока нет транспортных объектов, которые были преобразованы в заведения питания, поэтому актуальной целью может быть создание места, которое бы сохранило свою историческую ценность, а также привлекало бы много новых посетителей. Применение методов ревитализации для преобразования транспортного объекта в г. Киев в общепит обеспечит улучшение социально-экономических показателей в столице, но и введет начало масштабных программ ревитализации транспортных средств.

Ключевые слова: транспортные средства; реконструкция; ревитализация; сохранение; самолет; экстерьер; заведение питания; экономика; дизайн интерьера; туризм кафе; ресторан; дизайн; университет.

AUTHOR`S NOTE:

Gnatiuk Lilia, PhD in Architecture, Associate Professor, Department of Interior Design, National Aviation University, Kyiv, Ukraine,

e-mail: lilia.hnatiuk@npp.nau.edu.ua,
orcid: 0000-0001-5853-9429

Novik Hanna, Senior Lecturer, National Aviation University, Kyiv, Ukraine

e-mail: hanna.novik@npp.nau.edu.ua

function is becoming an integral part of the revival and development of the urban area.

The aim of the work is to identify trends in the revitalization of vehicles based on the analysis of world examples and search for additional solutions for future project implementation, to preserve environmental conditions and improve socio-economic and tourism performance.

Using the methods of comparative analysis of world and domestic practice of vehicle revitalization, the state of research of this problem and options for its solution are determined. To determine revitalization strategies, a methodology has been developed, which consists of the analysis of tourist and economic resources in Ukraine.

In Ukraine, namely in Kyiv, there are no transport facilities that would be converted into catering establishments, so we aim to create a place that would retain its historical value, as well as attract many new visitors. The application of revitalization methods to transform a transport facility in Kyiv into a food establishment will not only restore the potential and improve socio-economic indicators not only in the capital, but also in Ukraine as a whole, but also introduce large-scale programs. revitalization of vehicles.

Keywords: vehicles; reconstruction; revitalization; preservation; plane; exterior; food establishment; economy; the interior design; tourism; cafe; restaurant; design; university.

Voloshina Nataliia, Master, National Aviation University, Kyiv, Ukraine,
e-mail: 4599214@stud.nau.edu.ua
orcid: 0000-0003-2861-2167

Стаття подана до редакції
30.11.2020р.

Стаття прийнята до друку
20.12.2020р.